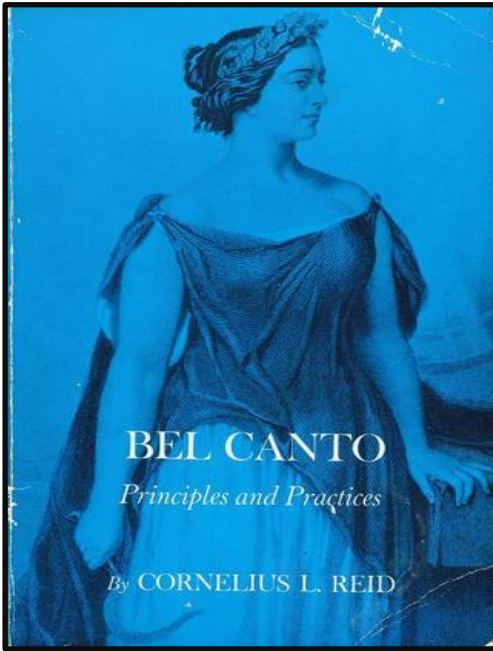

Sibel Çelik*

Reid, Cornelius L. (2006). *Bel Canto Principles and Practices*. New York: Joseph Patelson Music House, 211 s. ISBN: 9780915282012

Bel Canto Principles and Practices adlı kitap ünlü şan pedagogu Cornelius L. Reid (1911-2008) tarafından *Bel Canto* sanatının teknik ilkeleri ve uygulamaları üzerine yazılmıştır. Kitap ilk kez 1950'de Coleman-Ross Company Yayınları tarafından yayınlanmıştır. Lirik sanata tarihsel bir yolculuk yaparak; ses, nefes alma, vibrato gibi ses eğitiminde de sıklıkla kullanılan başlıca konuları ele alarak, zamanının fonolojik keşiflerine değinmiştir. *Bel Canto* dönemi bugün genellikle, bilinen en büyük vokalizm dönemi olarak kabul edilmektedir. Avrupa genelinde edinilen bilgilere göre *Bel Canto* dönemi; 17. ve 18. yüzyıllardaki İtalyan şarkı ustaları ve öğrencilerinin, hem ton güzelliği hem de sıradışı, erdem sergileyen icracılıklarıyla bir döneme damgasını vurmuştur.

Cornelius Reid, *Bel Canto* sanatının kanıtlanmış ilkelerini, tekrar geri hatırlanması amacıyla yazmıştır. Bu önemli ilkelerin, şan pedagojisi için gerekli olduğunun altını çizmiştir. *Bel Canto* döneminden bu yana; modern vokal tekniklerinin eski vokal tekniklerini bozduğuna ilişkin görüşlerini belirtmiştir. İlk olarak, Bel Cantonun tarihsel geçmişine değinmiştir. 1594'de *Camarata* entelektüellerinin Yunan dramasını örnek alarak devam ettirme düşüncesinden yola çıktığı ve bu sayede bir çok tiyatrunun ortaya çıkmasıyla birlikte, *Bel Canto* sanatının filizlenmesini tarihsel bir boyutla ele almıştır.

* (Öğr. Gör.); Dicle Üniversitesi, Devlet Konservatuvarı Ses Eğitimi Bölümü, sibel.celik@dicle.edu.tr, ORCID: [0000-0002-8177-9946](https://orcid.org/0000-0002-8177-9946)

Kitabın ikinci bölümünde, ses eğitiminin erken tarihsel süreci ele alınmıştır. Papa Sylvester'in IV. yüzyılda kilise koroları için dokuz yıllık müfredatı olan bir konservatuvar inşa etme sürecinden bahsetmektedir. Bu bölümde *Bel Canto* sanatının tarihsel sürecine ilişkin bilgilere yer verirken, bu sanata öncülük eden bestecilere ve önemli kaynak eserlerine de değinmiştir. *Bel Canto* tekniğinin en belirgin kaynağı olarak; Mancini'nin, 1776'da yazdığı "Practical Reflections" isimdeki kitabı olduğunu altını çizmektedir. Caccini'nin "Nuove Musiche" (1601) ve Tosi'nin "Observations on the Florid Song" (1723) isimli kitaplarının da önemine değinmiştir.

O dönemden bu yana büyük şarkıcıların oluşmasında bu dönemin ve sanatın önemine vurgu yapan Reid; Bel canto ilkelerinin giderek yanlış yorumlandığını ve uygulandığının altını çizerek, yeni bilimsel yaklaşımların kafa karışıklığı yarattığını ileri sürmektedir. Diğer yandan, *Bel Canto'nun* "kayıp sırlarının" olmadığını düşünmektedir. Bu tekniğin prensipleri -her ne kadar erişimi kolay olmasa bile- dönemin büyük ustaları tarafından yayınlanmıştır. Bel Canto'nun İlkeleri ve Uygulamaları'nın anlatıldığı bu kitap, şan pedagoglarının ve daha sonra gelen uzman kişilerin diğer ilgili materyallerin yazılarını inceleyerek otantik *Bel Canto* tekniğinin özünü tekrar teyit etmeye çalışmaktadır.

Kitabın diğer bölümünde ise, Bel Canto'nun teknik konularına değinmiştir. Burada, *dizi* ve *egzersizlere* değinmektedir. Şan öğrencilerinin kendini özeleştirme yapabilmesini, farkındalığının olması gerektiğine dikkat çekmektedir. Hız çalışmalarından kesinlikle kaçınılması gerektiğini ve bunun yerine öğrencinin ağır tempoda, legato üzerine yoğunlaşması gerektiğini belirtmektedir. Legato uygulamasında iki nota kullanılmaya başlanmalı sonra yavaş yavaş üç ve dört notaya geçmelidir. Sonuç olarak aşamalı şekilde *register* geçişleri arasında kopukluk olmadan bunu sağlanması gerektiğinin üzerinde durmaktadır.

Ton üretim ilkelerinde, istenen sonuçları elde etmek için ayrıntılı yöntemlerden bahsetmiştir. Reid, *Bel Canto* eğitim prosedürünün teknik hedefini güç (rezonans), tonlamanın saflığı, berraklığı ve esnekliği olarak tanımlamaktadır. Gerekli teknik koşullar olarak ise; ses organlarının otomatik bir şekilde ayarlanması ve doğru *register* konumuna göre düzenlenmesi, aynı zamanda *ünlü harflerin* kullanımına ilişkin açıklamalarını içermektedir. Tüm ses türleri için *göğüs* ve *kafa* olmak üzere iki *register* olarak ayrıldığını belirtmektedir. *Registerlar* münferit olarak geliştirilir, daha sonra birleştirilir, böylece her biri diğerinin karakteristik kalitesine sahip olur ve aralarında bir kesinti olmaz. Akustik, fizyoloji ve ilgili bilimlerden habersiz olan *Bel Canto* dönemi şan pedagogları psikolojik bir yaklaşım kullanmışlardır. Reid, şarkı söyleme ile ilgili önemli kas hareketlerinin istemsiz olduğunu ve bu nedenle doğrudan kontrole tabi olmadığını düşünerek bunun hala geçerli olduğuna inanmaktadır. Bel Canto'nun bir yöntemden ziyade uygun tekniğin sonucunun bir açıklaması olarak kabul etmektedir. Mevcut ses eğitimi tekniklerinin eleştirisi, *Bel canto* tekniğinin tartışılmasında örtüktür. Ayrıca kitabın sonunda da ayrıntılı olarak bahsedilmektedir.

Nefesin anlatıldığı bölümde ise, Reid'in ilginç ve ezber bozan bir yaklaşımı vardır. Nefes kontrolünün önemsiz bir etkiye sahip olduğuna vurgu yapmıştır. Nefesin, vokal problemlerinin iyileştirilmesiyle ilişkili olmadığını belirtmektedir. Şarkı söyleme becerisinin direkt olarak solunum sistemine bağlı olmadığını söylemiş, vokal tekniğinin bununla ilişkili olmadığını belirtmiştir.

Son bölümde, *Bel Canto* sanatının azalmasından bahsetmektedir. Bu sanatın hemen hemen tükenmiş olduğunu, ancak 17. ve 18. yüzyıllarda iyi kullanıldığını altını çizer. Reid, "Bel Canto" olarak adlandırılan, iyi şarkı söyleme ile ilişkili olan *vibrato* deneyimlerini tanımlayarak, ton üretiminin temel ilkelerini vermeye çalışan "yüzeysel" yöntemi kullanmaktadır. Doğrudan kontrole duyarlı olmayan fonksiyonlar da dahil olmak üzere, vokal tekniğinin tüm aşamaları üzerinde doğrudan kontrol kurmak isteyen bilimsel yöntemlerdir. Bu eleştiriler, sesi inceleyen birçok kişiye tanınmış gelen kısımları kapsamaktadır. Kitabın incelenmesinden, kapsamlı çalışmanın olduğu açıktır. *Bel Canto* tekniğinin temel prensipleri ve uygulamalarının anlatıldığı bu kitap; ses eğitiminin tarihsel süreçte nasıl geliştiğine dair hem teorik hem de uygulama kısmında önemli sayılabilecek temel kitaplardan biridir.